

ת"ד 801/07/16 - מדינת ישראל נגד מוניר ברהום

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
ת"ד 801-07-16 מדינת ישראל נ' ברהום

בפני
בעניין: כבוד השופט נאיל מהנא
מדינת ישראל - המאשימה באמצעות לשכת
תביעות תעבורה י-ם

נגד
מוניר ברהום - הנאשם ע"י ב"כ עו"ד יוני
שניאור

גזר דין (ללא הרשעה)

השאלה הדרושה הכרעה היא האם היותו של הנאשם עורך דין המשמש פרקליט בשירות המדינה מצדיק ביטול ההרשעה. קרי; האם בשים לב להשלכות של ההרשעה על עתידו המקצועי של הנאשם ומכלול נסיבותיו האישיות יש מקום להורות על ביטול ההרשעה.

מבוא

1. הנאשם שלפני הורשע על פי הודאתו בכתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות:
נהיגה בהיותו **שיכור**, עבירה לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א- 1961 (להלן: "פקודת התעבורה");
נהיגה **בקלות ראש**, עבירה לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה;
התנהגות **הגורמת נזק**, עבירה לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א- 1961 (להלן: "תקנות התעבורה");
חוסר שליטה ברכב, עבירה לפי תקנה 21(4) לתקנות התעבורה;
סטייה מנתיב הנסיעה, עבירה לפי תקנה 40א לתקנות התעבורה.

2. על פי המתואר בכתב האישום, ביום 31.10.15 בסמוך לשעה 22:45 נהג הנאשם ברכב ונסע בכביש עמוד 1

396 מכיוון כללי בית החולים הדסה עין כרם לכיוון כללי כביש 386, באזור שיפוט ירושלים.

במהלך נסיעתו נהג הנאשם בקלות ראש ובמצב השולל ממנו את השליטה ברכב בכך שנהג שיכור, איבד שליטה על רכבו סטה שמאלה מנתיב נסיעתו והתנגש במעקה בטיחות שמשמאל המשיך וסטה ימינה והתהפך על גוו.

בכל המתואר לעיל גרם הנאשם לתאונת דרכים בה נחבל בגופו, רכבו ניזוק ונגרם נזק לרכוש.

באותן הנסיבות נהג הנאשם ברכב כשהוא שיכור כאשר בבדיקת דם שניטלה ממנו נמצאו 80 מיליגרם אלכוהול לכל 100 מיליליטר דם.

התסקיר

3. לבקשת הנאשם, הורתי על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו בטרם טיעונים לעונש.
4. עולה על פי התסקיר שמדובר בנאשם בן 25 רווק. במקביל ללימודיו לתואר ראשון במשפטים עבד הנאשם בעבודות זמניות ובסיום לימודיו החל לעבוד כעורך דין בשירות המדינה, שם הוא עובד מזה כשנה וחצי שנה.
5. שירות המבחן התרשם כי מדובר באדם מתפקד, מתוך עולם ערכים נורמטיבי, שביצוע העבירות איננו מאפיין את התנהלותו ומהלך חייו.
6. מן התסקיר עולה כי הנאשם לוקח אחריות מלאה על מעשיו, מביע חרטה ובושה, ולדבריו המעשים אינם מאפיינים את התנהגותו בדרך כלל. לדבריו, טרם האירוע צרך משקאות משכרים אך לא חש בהשפעה על הכרתו והתנהגותו.
7. שירות המבחן ציין כי הנאשם הביע חשש מפני השלכת ההרשעה בתיק הנוכחי על עתידו המקצועי.
8. בהעדר בעיית התמכרות המצריכה התערבות ייעודית ולנוכח התרשמות שירות המבחן מרמת מודעות גבוהה אצל הנאשם ביחס לבעייתיות שבביצוע העבירות, לא מצא שירות המבחן מקום להמליץ על צו מבחן, לצורך התערבות טיפולית.
9. בסיכומי של דבר, המליץ שירות המבחן על הטלת עונש במסגרת צו שירות לתועלת הציבור למען אוכלוסייה נזקקת שלטעמו יהווה עונש חינוכי שיש בו בכדי להקטין סיכון להישנות ביצוע עבירות, באמצעות תרומה לחברה ופיצוי על הנזק והפגיעה שהסב. כן המליץ שירות המבחן על מתן התחייבות כספית להימנע מעבירות דומות בעתיד, כגורם הרתעה נוסף.
10. ביחס להרשעה, המליץ שירות המבחן לבטל את הרשעתו של הנאשם וזאת נוכח העובדה כי מדובר בעבירה יחידה בה הועמד לדין, לגביה הנאשם מקבל אחריות, כאשר מוכן לשאת בתוצאותיה, ועל מנת להימנע מפגיעה אפשרית בעתידו המקצועי.

טענות הצדדים

11. ב"כ המאשימה הדגיש את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם וטען כי מדובר בעבירות הפוגעות

בערך החברתי של שלום הציבור ובטחונו ואשר בדרך נס לא גרמו לפגיעה בחיי אדם.

12. ב"כ המאשימה ביקש להשית על הנאשם עונש מאסר על תנאי ולהימנע מביטול ההרשעה על אף המלצת שירות המבחן וזאת נוכח חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם. בעניין זה הפנה ב"כ המאשימה לע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל** נב(3) 337 (להלן: "**פרשת כתב**").
13. ב"כ המאשימה הגיש גיליון הרשעותיו של הנאשם לפיו הוא נוהג משנת 2009 וצבר לחובתו 4 הרשעות, בין היתר, בגין עבירות של מהירות ושימוש בטלפון.
14. בסופו של דבר ביקש ב"כ המאשימה להותיר הרשעתו של הנאשם בדין ולהשית עליו פסילה, פסילה על תנאי, מאסר על תנאי, של"צ וקנס כספי.
15. מנגד, ב"כ הנאשם, טען כי המחלוקת בין הצדדים מתמקדת בשתי שאלות: האחת, ביטול ההרשעה והשנייה, עונש המאסר על תנאי.
16. לטענת ב"כ הנאשם, מדובר בנסיבות חריגות, ולטענתו על אף שמדובר בעבירת תעבורה שאינה חלק מהמרשם הפלילי, יש להתייחס אליה בענייננו כאל עבירה פלילית וזאת נוכח העובדה כי הנאשם הינו פרקליט.
17. ב"כ הנאשם הדגיש כי הרשעה במקרה דנן תפגע בהמשך העסקתו של הנאשם כפרקליט בשירות הציבורי ותגרום לפגיעה בעתידו המקצועי. בתמיכה לכך הגיש הסניגור שני מסמכים: האחד, הנחיות פרקליט המדינה - "**עתירה להטלת קלון בגין הרשעה בעבירות תעבורה**"; והשני, הוראות אגף משמעת בנציבות שירות המדינה "**עדכון נוהל בחינת התאמתו של מועמד למשרה בשירות המדינה (מועמדים בעלי עבר פלילי או משמעת ומועמדים אשר תלויים ועומדים נגדם הליכים פליליים או משמעתיים)**" מיום 13.01.15 לפיו חובה על מועמד להצהיר על הליכים תלויים ועומדים נגדו בגין עבירה של נהיגה בשכרות (סעיף 5.3.2 א(1)) וכן חלה חובה לדווח על הרשעה בעבירה זו (סעיף 5.3.3 א(1)).
18. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, לבטל את ההרשעה ולהשית על הנאשם צו של"צ לתקופה של 250 שעות והתחייבות. עוד ביקש ב"כ הנאשם לקחת בחשבון את תקופת הפסילה המנהלית והפסילה עד לתום ההליכים אותה מרצה הנאשם עד היום ובסה"כ 18 חודשים.

דין והכרעה

ביטול הרשעה

19. הנאשם הורשע כאמור על יסוד הודאתו בכתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות וגרימת תאונת דרכים. אין ספק כי השכרות הגבוהה בה היה נתון הנאשם הייתה הגורם לנהיגתו הרשלנית שגרמה לתאונת הדרכים בה איבד שליטה על רכבו והתהפך עם רכבו.
20. עתה, מבקש הנאשם להורות על ביטול הרשעתו ולהסתפק בהטלת של"צ וחתימה על התחייבות בהתאם להמלצת שירות המבחן.

מכאן השאלה הדרושה הכרעה הינה האם מדובר במקרה המצדיק ביטול הרשעה.

21. המסגרת הנורמטיבית לדיון בשאלת ביטול ההרשעה מנויה בסעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982, אשר קובע כדלקמן:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

22. לאמור, ביטול הרשעה, מהווה למעשה חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדיון (ראו: רע"פ 6009/15 קושמקוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 10.09.13); ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין (פורסם בנבו, 04.09.07)).

23. בפרשת כתב הנ"ל התווה בית המשפט העליון את הקווים המנחים שבהתקיימותם יש להימנע מהרשעה, ונקבעו שני תנאים מצטברים הדרושים בכדי שבית המשפט ישקול ביטול ההרשעה.

"ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים".

בית המשפט הדגיש כי נקודת המוצא היא שהאינטרס הציבורי גובר על שיקולי השיקום, וכי רק בנסיבות חריגות ביותר, יסטה בית המשפט מדרך המלך ויורה על ביטול הרשעת הנאשם.

24. בכל מקרה, יש לבחון האם עלול להיגרם לנאשם הספציפי נזק קונקרטי ומוחשי כתוצאה מההרשעה (ראו: רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 01.01.13). לאמור, יש להראות כי הותרת ההרשעה על כנה עלולה להסב פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם.

25. מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה (ראו: ע"פ 5446/15 אשר חנימוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 03.03.16)).

26. לצורך כך, נקבעו מספר קריטריונים שיש להתחשב בהם כפי שהדברים הובאו בע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 31.12.07): יש להתחשב "מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם,

ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין".

(ראו גם: רע"פ 5100/14 מסארווה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 28.07.14).

27. נוכח מכלול העובדות שלפנינו, הגעתי למסקנה כי המקרה דנן הינו בגדר המקרים החריגים שבהם מידת הפגיעה בנאשם הכרוכה בהרשעה אינה שקולה כנגד מידת הפגיעה באינטרס הציבורי של ביטול ההרשעה. מדובר בנסיבות מיוחדות המצדיקות הימנעות מהרשעה כפי שיוסבר להלן.

28. אין מחלוקת כי הנאשם ביצע עבירות תעבורה חמורות. אולם, אל מול חומרת העבירה והתועלת של ההרשעה לאינטרס הציבורי, יש להעמיד את הנזק הצפוי לנאשם כתוצאה מההרשעה. הנאשם הינו עורך דין במקצועו עוסק כפרקליט בשירות הציבורי.

29. לאחרונה נקבע על ידי בית המשפט העליון כי מי שכוונתו להשתלב בלימודי משפטים אין בהרשעתו בדין כדי לגרום לו נזק מהותי. כלשון בית המשפט: **"ההחלטה אם לקבלו לשורות לשכת עורכי הדין נתונה לשיקול דעת הלשכה, ואין מדובר בנזק מהותי, אף אם יידרש המבקש להמתין עד להתיישנות הרשעתו"** (ראו: רע"פ 1746/18 אחנן יהודה פלהיימר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 26.04.18).

אולם, בענייננו, מדובר בעורך דין המשמש פרקליט בשירות המדינה ויש בהרשעתו בדין כדי להשפיע ישירות על עיסוקו המקצועי, ועלול הדבר להביא לאיבוד מקור הפרנסה. יש לקחת בחשבון כי העבירות דנן בוצעו על ידי הנאשם טרם קבלת רישיון עריכת הדין.

30. מהמסמכים שהוצגו לפניי עולה כי הרשעתו בדין עלולה לפגוע בנאשם באופן ישיר וודאי ותגרום להפסקת העסקתו כעורך דין בשירות המדינה.

31. על פי הנחיות פרקליט המדינה, הנחיית פרקליט המדינה מספר 9.17 **"עתירה להטלת קלון בגין הרשעה בעבירות תעבורה"** (מיום 10 בנובמבר 2016) הורשע אדם המכהן בתפקיד ציבורי בעבירה של נהיגה בשכרות (אלכוהול או סמים) תשקול התביעה לעתור לבית המשפט בבקשה להטיל עליו קלון. אביא להלן החלקים הרלוונטיים לענייננו:

"8. על יסוד האמור, הורשע אדם בתפקיד ציבורי בעבירת תעבורה המצדיקה בנסיבותיה ובנסיבות עיסוקו הספציפי של עובד הציבור הטלת קלון, ישקול התובע לעתור לבית המשפט בבקשה להטיל קלון על הנאשם.

9. לצורך גיבוש עמדתו לעניין זה, ייתן התובע דעתו למידת הסטייה מהתנהגות נורמטיבית/ מוסרית, כפי שהיא באה לידי ביטוי במעשה העבירה ונסיבותיה; לקיומו של פגם ערכי מהותי; למידת הרלוונטיות של הפגם האמור לסוג התפקיד שאותו ממלא

10. בהתאם ובכפוף לאמור בסעיף 9 לעיל, הורשע אדם המכהן בתפקיד ציבורי בעבירות התעבורה המפורטות להלן, תשקול התביעה לעתור לבית המשפט בבקשה להטיל עליו קלון.....

(ד) נהיגה בשכרות (אלכוהול או סמים); לעניין שכרות עקב שתיית אלכוהול - לא בהכרח כל עבירה כזו תוביל להטלת קלון, וניתן ליתן משקל לרמת שכרות נמוכה של הנהג.....".

32. אכן על פי ההנחיות ההרשעה "אינה מהווה תנאי מספיק להטלת קלון אולם בנסיבות שבפניי, נוכח הסיכון אליו חשוף הנאשם בהטלת קלון בעבירה בה הורשע, ונוכח שיקולי שיקום, ופגיעה שעלולה להיגרם לו עקב כך, השיקולים נוטים לטובת ביטול הרשעתו של הנאשם.

33. יש לזקוף לזכות הנאשם היותו נעדר עבר פלילי. מתסקיר שירות המבחן עלה כי מדובר במעידה חד פעמית, שביצוע המעשים אינו מאפיין את התנהלותו, כי אין חשש ממשי להישנותם וכי לא קיימת בעיית התמכרות המצריכה התערבות ייעודית.

34. בנסיבות אלה, אני סבור כי מדובר במקרה חריג שבו הצטברו נסיבות מיוחדות המצדיקים ביטול ההרשעה וכך אני עושה.

35. בשים לב לעובדה שהנאשם היה פסול מאז האירוע ועד היום ובסה"כ כ- 18 חודשים, ונוכח הוראות סעיף 39א לפקודת התעבורה המחייב פסילת מינימום של 24 חודשים, אף כי אני מורה על ביטול ההרשעה, אני מטיל על הנאשם פסילה נוספת של 11 חודשים לצד פסילה על תנאי צו של"צ נרחב והתחייבות.

36. בנסיבות האמורות, מצאתי כי ביטול הרשעתו של הנאשם אינה יכולה לפגוע באינטרס הציבורי ולכן אני מורה איפוא על ביטול הרשעתו של הנאשם. אני קובע כי הנאשם, לפי הודאתו, ביצע את המעשים המיוחסים לו ומטיל עליו עקב כך את העונשים הבאים:

א. תשלום קנס בסך 1,500 ₪ או 15 ימי מאסר תמורתם.

הקנס ישולם ב-3 תשלומים חודשיים, החל מיום 15.8.18.

ב. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 11 חודשים.

הרשיון מופקד במזכירות בית משפט.

הנאשם פטור מהפקדת רשיון נהיגה.

המזכירות תחשב מועד הפסילה מהיום.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

ג. פסילה מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

ד. הנאשם יחתום על התחייבות על סך של 10,000 ₪, לפיה לא יעבור על עבירות נשוא כתב אישום זה, משך שלוש שנים מהיום.

ההתחייבות תיחתם ע"י הנאשם לאלתר במזכירות בית המשפט.

ההתחייבות יכולה להיחתם בפני הסניגור ותומצא לתיק בית המשפט בתוך 14 יום.

לא יחתום הנאשם על ההתחייבות - יאסר לתקופה של 30 יום.

ה. הנאשם יבצע 250 שעות שירות לתועלת הציבור, בהתאם לתוכנית שהוגשה ע"י שירות המבחן.

שירות המבחן יוכל לשנות את מקום ביצוע העבודות, תוך מתן הודעה לבית המשפט.

הוסברו לנאשם משמעות הצו, מטרת השירות ופרטיו.

הנאשם הוזהר כי אם לא ימלא כנדרש אחר צו השירות ישקול ביהמ"ש לבטל את הצו ולהטיל עליו עונש נוסף.

במידה ולא יעמוד בשל"צ, יפסל למשך 8 חודשים נוספים, ללא צורך בקיום דיון נוסף.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ' סיוון תשע"ח, 03 יוני 2018, במעמד הנוכחים.